

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง โรงเรียนเทศบาลท่าตุม อำเภอท่าตุม จังหวัดสุรินทร์ Developing Teacher Development Program for Student Centered Instructional and Authentic Assessment of Thetsaban Thatum School, Thatum District Surin Province

มานพ จิตแมน¹

Manop Jitman¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริงของโรงเรียนเทศบาลท่าตุม 3) ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง 4) พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม 5) ทดลองใช้โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลท่าตุม จำนวนรวม 60 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ผู้บริหาร และครู สังกัดโรงเรียนต้นแบบ 3 โรงเรียน จำนวนรวม 12 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมี

1. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน พบว่า โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง ที่ได้จากการศึกษาสถานศึกษาต้นแบบ 3 แห่ง ได้แก่ การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การศึกษาด้วยตนเอง การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วม การนิเทศภายใน และการฝึกปฏิบัติ

4. โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพ

¹ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลท่าตุม อำเภอท่าตุม จังหวัดสุรินทร์

¹ Deputy Director, Senior Professional, Thetsaban Thatum School Thatum District, Surin Province

จริง ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) โครงสร้างของโปรแกรม 4) ระยะเวลาดำเนินโปรแกรม 5) คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม 6) เนื้อหาโปรแกรม 7) เอกสารและสื่อที่ใช้ 8) กิจกรรมโปรแกรม 9) วิธีการดำเนินกิจกรรม 10) การประเมินผล ผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการทดลองใช้โปรแกรมโดยผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลท่าคูม ซึ่งเป็นสถานที่ทดลองใช้โปรแกรม พบว่า ผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: โปรแกรมพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลตามสภาพจริง

Abstract

This research aimed 1) to study elements of student centered instructional and authentic assessment 2) to study the current and desired situations of student centered instructional and authentic assessment of Thetsaban Thatum school 3) to investigate methods to develop student centered instructional and authentic assessment 4) to develop a teacher development program for student centered instructional and authentic assessment 5) tryout a teacher development program for student centered instructional and authentic assessment. Collected data from 60 persons included administrators, teachers and education board of Thetsaban Thatum school. Key performances were 7 luminaries and 12 persons included administrators and teachers of 3 pilot schools. Research instrument were questionnaires, assessment form, interview form, and focus group recording form. Used descriptive statistics for analysis data. The result of the research were found:

1. The elements of student centered instructional and authentic assessment included 11 elements with program's suitability assessed by 7 luminaries overall were at highest level.

2. Thetsaban Thatum school has current situations of student centered instructional and authentic assessment overall was at high level and desired situation overall was at highest level.

3. Student centered instructional and authentic assessment methods from 3 pilot schools study were training, workshop, study visit, self-study, teamwork, participation, internal supervision and practice.

4. Teacher development program for student centered instructional and authentic assessment included 10 elements as follow 1) rationale and reason

2) program objectives 3) program structure 4) program implementation time 5) qualifications of program participants 6) program content 7) documents and media used 8) program activities 9) activity methodology 10) evaluation. The results of program suitability

assessed overall was at high level and possibility assessed overall was at highest level.

5. The result of program tryout at Thetsaban Thatum school were found: program's suitability assessed overall was at high level, usefulness assessed overall was at high level and persons of tryout school were satisfaction to the program were at high level.

Keywords: Teacher development program, student centered instructional, authentic assessment

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 กล่าวถึงการจัดการศึกษาไว้ว่า มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) และแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด คือ การทำให้เด็ก เยาวชน พลเมือง สนใจ การอ่าน การค้นคว้าเรียนรู้ และรู้จักวิธีการค้นหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลศึกษาด้วยตนเองได้เพิ่มขึ้น รู้จักคัดเลือก ประเมิน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจที่เราสามารถอธิบาย ถ่ายโอนใช้งานได้ เป้าหมายของการเรียนรู้ นอกจากเพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหาต่างๆ ในโลกสมัยใหม่แล้ว ผู้เรียนควรได้เรียนรู้จักวิธีวิเคราะห์ว่า อะไรคือปัญหาและคิดหาวิธีแก้ปัญหา และการ

มีส่วนร่วมสร้างสังคมให้ดีขึ้นด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559: 77) นั่นก็คือ การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี่เป็นสิ่งที่นักการศึกษาไทยให้ความสำคัญมานานแล้ว โดยศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี เป็นผู้เริ่มนำมาใช้

ในช่วงปีพ.ศ. 2495-2496 เป็นต้นมา และในระยะต่อมาได้มีการกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาด้วย แต่เมื่อมีการนำมาใช้จริง มิได้มีครูผู้ใดนำมาใช้ คงใช้วิธีสอนโดยครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นหลัก เพราะง่ายกับครู ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 กำหนดไว้ในมาตรา 22 จึงทำให้วงการศึกษามีการตื่นตัวอีกครั้งหนึ่ง (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545: 19)

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนแสดงบทบาทในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างและส่งเสริมความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ นอกจากการจัดการเรียนรู้จะมีความสำคัญแล้ว การวัดและประเมินผลผู้เรียน ก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) จึงเป็นการประเมินทางเลือกใหม่ของการประเมินที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และก่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง (กรมวิชาการ, 2542: 22) เนื่องจากการประเมินตามสภาพจริงเป็นกิจกรรมที่ทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมทำการปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่มีข้อบกพร่อง การประเมินตามสภาพจริงหรือการประเมินทางเลือกที่เหมาะสม เป็นการประเมินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อประเมินเป็นระยะ ไม่ใช่เพื่อการประเมินผลแบบสรุป ซึ่งผู้เรียนจะมีความก้าวหน้าทางทักษะพิสัย จิตพิสัย พุทธิพิสัย ถือเป็นการพัฒนาทักษะทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับการศึกษาอย่างแท้จริง

การประเมินจากสภาพจริงจะเอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มากกว่าการเรียนการสอนที่เกิดจากผู้สอนเป็นผู้บอกความรู้ โดยผู้สอนจะเป็นเพียงผู้ชี้แนะว่าควรจัดเนื้อหาสาระอย่างไร ผู้เรียนจะเรียนรู้จากการกระทำมากขึ้น มีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น การบ่งชี้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน มิใช่เป็นเพียงทำข้อสอบได้คะแนนสูงเท่านั้น การประเมินตามสภาพจริงจะแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทำอะไร ได้มากกว่า จะบอกว่าผู้เรียนรู้อะไร (Wiggins, 1989: 292)

ดังนั้นเพื่อให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริงอย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนา โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริงขึ้น เพื่อใช้ในการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลท่าตุม อำเภอท่าตุม จังหวัดสุรินทร์ และเพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน และการจัดการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริงของโรงเรียนเทศบาลท่าตุม
3. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง
4. เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม

5. เพื่อทดลองใช้โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ระยะ มีรายละเอียดการดำเนินการดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง โดยการศึกษาเอกสารสังเคราะห์องค์ประกอบ และนำองค์ประกอบเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

1. ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัด

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริงของโรงเรียนเทศบาลท่าตุม โดยศึกษาจากกลุ่มประชากร มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน ครู 43 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 15 คน โรงเรียนเทศบาลท่าตุม อำเภอท่าตุม จังหวัดสุรินทร์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 การศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง โดยศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่วิธีการปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 12 คน จากโรงเรียนต้นแบบ 3 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคสามเส้า

ระยะที่ 4 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 5 ทดลองใช้โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง และประเมินผลการทดลองใช้

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลท่าตุม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึก

การสนทนากลุ่ม แบบประเมินความเหมาะสมและประโยชน์ และแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้โปรแกรม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินผลการใช้งานระบบ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประเมินความเหมาะสมและประโยชน์ และสอบถามความพึงพอใจในการใช้โปรแกรม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ และวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง ได้องค์ประกอบรวม 11 องค์ประกอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการ 2) ผู้บริหารและครู 3) นักเรียน 4) หลักสูตร 5) การจัดการเรียนรู้ และ 6) การมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์ และองค์ประกอบของการประเมินผลตามสภาพจริง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน 2) กำหนดขอบเขตที่ต้องการประเมิน 3) กำหนดद्यุทธิวิธี เทคนิคการประเมิน และวางแผนการประเมิน 4) ประเมินผลตามสภาพจริง รวบรวมวิเคราะห์ และจัดเก็บข้อมูล และ 5) ตรวจสอบผลการประเมินและรายงานผล ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน พบว่า โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.59$)

2. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.66$) และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.57$)

3. วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง ที่ได้จาก

การศึกษาศาสนศึกษาด้านแบบ 3 แห่ง ได้แก่ การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การศึกษาด้วยตนเอง การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วม การนิเทศภายใน และการฝึกปฏิบัติ

4. โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) โครงสร้างของโปรแกรม 4) ระยะเวลาดำเนินโปรแกรม 5) คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม 6) เนื้อหาโปรแกรม 7) เอกสารและสื่อที่ใช้ 8) กิจกรรมโปรแกรม 9) วิธีการดำเนินกิจกรรม 10) การประเมินผล ผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการทดลองใช้โปรแกรมโดยผู้บริหารครู และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลท่าตูม ซึ่งเป็นสถานที่ทดลองใช้โปรแกรม พบว่า ผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.47$) มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.34$) และมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.41$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาขององค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง ได้องค์ประกอบรวม 11 องค์ประกอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการ 2) ผู้บริหารและครู 3) นักเรียน 4) หลักสูตร 5) การจัดการเรียนรู้ และ 6) การมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์ และองค์ประกอบของการประเมินผลตามสภาพจริง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน 2) กำหนดขอบเขตที่ต้องการประเมิน 3)

กำหนดยวดยวิธี เทคนิคการประเมิน และวางแผนการประเมิน 4) ประเมินผลตามสภาพจริง รวบรวมวิเคราะห์ และจัดเก็บข้อมูล และ 5) ตรวจสอบผลการประเมินและรายงานผล ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน พบว่า โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ได้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ บุนหา คงราช (2560) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรการศึกษา 2) ด้านการวัดผลประเมิน ผลตามสภาพจริง 3) ด้านเทคนิคการสอน 4) ด้านคุณลักษณะของครู 5) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน 6) ด้านการบริหารจัดการ

2. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนเทศบาลท่าตูมได้มีการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีผลการดำเนินงานในบริบทพื้นที่อยู่บ้าง และส่วนที่เพิ่มเติมคือ การประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งแม้ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่การพัฒนาโดยใช้โปรแกรมมีความน่าสนใจและทำให้เกิดความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหาร และครู จึงทำให้ผลการศึกษาศาสนภาพที่พึงประสงค์มีผลอยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง ที่ได้จากการศึกษาศาสนศึกษาด้านแบบ 3 แห่ง ได้แก่ การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การศึกษาด้วยตนเอง การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วม การนิเทศภายใน และการฝึกปฏิบัติ

4. โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ

ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) โครงสร้างของโปรแกรม 4) ระยะเวลาดำเนินโปรแกรม 5) คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม 6) เนื้อหาโปรแกรม 7) เอกสารและสื่อที่ใช้ 8) กิจกรรมโปรแกรม 9) วิธีการดำเนินกิจกรรม 10) การประเมินผล ผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการทดลองใช้โปรแกรมโดยผู้บริหารครู และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลท่าตุ้ม ซึ่งเป็นสถานที่ทดลองใช้โปรแกรม พบว่า ผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรให้ความสนใจกับครูอย่างชัดเจน และมอบหมายนโยบาย ก่อนเริ่มการพัฒนาโดยใช้โปรแกรม และควรมีการเตรียมวางแผนการติดตามประเมินผลโปรแกรมโดยระบุวันที่อย่างชัดเจน เพื่อการนัดหมายการติดตามอย่างถูกต้อง

1.2 ครูควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและไม่สละความสนใจหรือคำถามของนักเรียน

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาควรให้ความร่วมมือในการดำเนินงานและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการประเมินตามสภาพจริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2543). *แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.
- บุหงา คงราช. (2560). *การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- Wiggins, G. (1989). A true test : Toward More Authentic and Equitable Assessment. *Phi Delta Kappa*, 70(9), 703-713.